

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

BỘ TÀI CHÍNH

HỌC VIỆN TÀI CHÍNH

TẠ MINH HÙNG

**GIẢI PHÁP TÀI CHÍNH PHÁT TRIỂN
KHOA HỌC - CÔNG NGHỆ TRONG CÁC CÔNG TY
TRÁCH NHIỆM HỮU HẠN MỘT THÀNH VIÊN Ở VIỆT NAM**

LUẬN ÁN TIẾN SĨ KINH TẾ

HÀ NỘI - 2014

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

BỘ TÀI CHÍNH

HỌC VIỆN TÀI CHÍNH

TẠ MINH HÙNG

**GIẢI PHÁP TÀI CHÍNH PHÁT TRIỂN
KHOA HỌC - CÔNG NGHỆ TRONG CÁC CÔNG TY
TRÁCH NHIỆM HỮU HẠN MỘT THÀNH VIÊN Ở VIỆT NAM**

Chuyên ngành : Tài chính - Ngân hàng

Mã số : 62.34.02.01

LUẬN ÁN TIẾN SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: 1. PGS. TS TRẦN XUÂN HẢI
2. PGS. TS BÙI THIÊN SƠN

HÀ NỘI - 2014

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan bản luận án là công trình nghiên cứu khoa học độc lập của tôi. Các tư liệu, tài liệu được sử dụng trong luận án có nguồn dẫn rõ ràng, các kết quả nghiên cứu là quá trình lao động trung thực của tôi.

TÁC GIẢ LUẬN ÁN

Tạ Minh Hùng

MỤC LỤC

Trang

Trang phụ bìa	
Lời cam đoan	
Mục lục	
Danh mục các chữ viết tắt	
Danh mục các bảng	
Danh mục các hình	
MỞ ĐẦU	1
Chương 1: HOẠT ĐỘNG KHOA HỌC - CÔNG NGHỆ VÀ GIẢI PHÁP TÀI CHÍNH PHÁT TRIỂN KHOA HỌC - CÔNG NGHỆ TRONG CÁC CÔNG TY TRÁCH NHIỆM HỮU HẠN MỘT THÀNH VIÊN	12
1.1. HOẠT ĐỘNG KHOA HỌC - CÔNG NGHỆ TRONG CÁC CÔNG TY TRÁCH NHIỆM HỮU HẠN MỘT THÀNH VIÊN.....	12
1.1.1. Công ty trách nhiệm hữu hạn một thành viên.....	12
1.1.2. Hoạt động khoa học - công nghệ trong các công ty trách nhiệm hữu hạn một thành viên.....	13
1.2. VAI TRÒ VÀ SỰ CẦN THIẾT PHÁT TRIỂN KHOA HỌC - CÔNG NGHỆ TRONG CÁC CÔNG TY TRÁCH NHIỆM HỮU HẠN MỘT THÀNH VIÊN.....	19
1.2.1. Vai trò của phát triển khoa học - công nghệ trong các công ty trách nhiệm hữu hạn một thành viên.....	19
1.2.2. Sự cần thiết của phát triển khoa học - công nghệ trong các công ty trách nhiệm hữu hạn một thành viên.....	23
1.3. CÁC NHÂN TỐ ẢNH HƯỞNG ĐẾN SỰ PHÁT TRIỂN KHOA HỌC - CÔNG NGHỆ TRONG CÔNG TY TRÁCH NHIỆM HỮU HẠN MỘT THÀNH VIÊN.....	28
1.3.1. Các nhân tố bên trong.....	28
1.3.2. Các nhân tố bên ngoài.....	34
1.4. GIẢI PHÁP TÀI CHÍNH PHÁT TRIỂN KHOA HỌC - CÔNG NGHỆ TRONG CÁC CÔNG TY TRÁCH NHIỆM HỮU HẠN MỘT THÀNH VIÊN.....	39

1.4.1. Nhóm giải pháp tài chính của Nhà nước	42
1.4.2. Nhóm giải pháp tài chính của công ty trách nhiệm hữu hạn một thành viên.....	50
1.5. KINH NGHIỆM SỬ DỤNG GIẢI PHÁP TÀI CHÍNH PHÁT TRIỂN KHOA HỌC - CÔNG NGHỆ TRONG DOANH NGHIỆP VÀ BÀI HỌC ĐỐI VỚI VIỆT NAM.....	52
1.5.1. Kinh nghiệm của một số nước	52
1.5.2. Bài học đối với Việt Nam	58
Chương 2: THỰC TRẠNG GIẢI PHÁP TÀI CHÍNH PHÁT TRIỂN KHOA HỌC - CÔNG NGHỆ TRONG CÁC CÔNG TY TRÁCH NHIỆM HỮU HẠN MỘT THÀNH VIÊN Ở VIỆT NAM.....	60
2.1. KHÁI QUÁT QUÁ TRÌNH CHUYỂN ĐỔI DOANH NGHIỆP NHÀ NƯỚC SANG CÔNG TY TRÁCH NHIỆM HỮU HẠN MỘT THÀNH VIÊN Ở VIỆT NAM.....	60
2.2. THỰC TRẠNG PHÁT TRIỂN KHOA HỌC - CÔNG NGHỆ TRONG CÁC CÔNG TY TRÁCH NHIỆM HỮU HẠN MỘT THÀNH VIÊN	65
2.2.1. Hệ thống chính sách khuyến khích phát triển khoa học - công nghệ trong doanh nghiệp	65
2.2.2. Thực trạng phát triển khoa học - công nghệ trong các công ty TNHH một thành viên.....	78
2.3. THỰC TRẠNG GIẢI PHÁP TÀI CHÍNH PHÁT TRIỂN KHOA HỌC - CÔNG NGHỆ TRONG CÁC CÔNG TY TRÁCH NHIỆM HỮU HẠN MỘT THÀNH VIÊN	88
2.3.1. Thực trạng giải pháp tài chính từ phía Nhà nước.....	88
2.3.2. Thực trạng giải pháp tài chính của các công ty trách nhiệm hữu hạn một thành viên	106
Chương 3: HOÀN THIỆN GIẢI PHÁP TÀI CHÍNH PHÁT TRIỂN KHOA HỌC - CÔNG NGHỆ TRONG CÁC CÔNG TY TRÁCH NHIỆM HỮU HẠN MỘT THÀNH VIÊN Ở VIỆT NAM.....	112
3.1. QUAN ĐIỂM, ĐỊNH HƯỚNG PHÁT TRIỂN KHOA HỌC - CÔNG NGHỆ TRONG CÁC CÔNG TY TRÁCH NHIỆM HỮU HẠN MỘT THÀNH VIÊN	112
3.1.1. Những khó khăn, thách thức trong việc phát triển khoa học - công nghệ của các công ty trách nhiệm hữu hạn một thành viên	112

3.1.2. Quan điểm phát triển khoa học - công nghệ trong các công ty trách nhiệm hữu hạn một thành viên.....	118
3.1.3. Định hướng phát triển khoa học - công nghệ trong các công ty trách nhiệm hữu hạn một thành viên.....	119
3.2. HOÀN THIỆN GIẢI PHÁP TÀI CHÍNH PHÁT TRIỂN KHOA HỌC - CÔNG NGHỆ TRONG CÁC CÔNG TY TRÁCH NHIỆM HỮU HẠN MỘT THÀNH VIÊN	122
3.2.1. Hoàn thiện giải pháp chung khuyến khích phát triển khoa học - công nghệ.....	122
3.2.2. Hoàn thiện giải pháp tài chính từ phía Nhà nước.....	137
3.2.3. Hoàn thiện giải pháp tài chính của các công ty trách nhiệm hữu hạn một thành viên	150
3.3. CÁC GIẢI PHÁP ĐIỀU KIỆN	156
3.3.1. Từng bước phát triển nguồn nhân lực khoa học - công nghệ	157
3.3.2. Phát triển thị trường công nghệ	158
3.3.3. Hoàn thiện cơ chế hoạt động của bộ máy quản lý Nhà nước về khoa học - công nghệ.....	159
KẾT LUẬN	162
DANH MỤC CÁC CÔNG TRÌNH KHOA HỌC CỦA TÁC GIẢ ĐÃ CÔNG BỐ LIÊN QUAN ĐẾN LUẬN ÁN	
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	
PHỤ LỤC	

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

CNH, HĐH	Công nghiệp hóa, hiện đại hóa
DNNN	Doanh nghiệp nhà nước
KH-CN	Khoa học - công nghệ
KT-XH	Kinh tế - xã hội
NSNN	Ngân sách nhà nước
TNDN	Thu nhập doanh nghiệp
TNHH MTV	Trách nhiệm hữu hạn một thành viên
UBND	Ủy ban nhân dân

DANH MỤC CÁC BẢNG

<u>Số hiệu</u>	<u>Nội dung</u>	<u>Trang</u>
<i>Bảng 2.1:</i>	Quy mô vốn của các công ty TNHH MTV năm 2011	85
<i>Bảng 2.2:</i>	Kinh phí hoạt động nghiên cứu - triển khai và đổi mới công nghệ cho các công ty TNHH MTV, thời kỳ 2009-2013	86
<i>Bảng 2.3:</i>	Kinh phí cho hoạt động nghiên cứu - triển khai và đổi mới công nghệ của các công ty TNHH MTV trên địa bàn thành phố Hà Nội, năm 2013	88
<i>Bảng 3.1:</i>	Đánh giá của các công ty về những khó khăn trong việc phát triển khoa học - công nghệ	117

DANH MỤC CÁC HÌNH

<u>Số hiệu</u>	<u>Nội dung</u>	<u>Trang</u>
<i>Hình 2.1:</i>	Số lượng công ty TNHH MTV, thời kỳ 2009-2013	65
<i>Hình 2.2:</i>	Các công ty TNHH một thành viên tự đánh giá về trình độ máy móc, công nghệ của công ty	80
<i>Hình 2.3:</i>	Cách thức đổi mới công nghệ của các công ty TNHH một thành viên ở Việt Nam	81
<i>Hình 2.4:</i>	Mô hình tổ chức và hoạt động nghiên cứu - triển khai trong các công ty TNHH một thành viên	82
<i>Hình 2.5:</i>	Mục đích thành lập Quỹ phát triển KH-CN trong công ty	106
<i>Hình 2.6:</i>	Lý do chưa thành lập Quỹ phát triển KH-CN trong công ty	107
<i>Hình 2.7:</i>	Sử dụng Quỹ phát triển KH-CN của công ty TNHH MTV	109

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài nghiên cứu

Đổi mới và nâng cao năng lực công nghệ là yếu tố then chốt quyết định sự phát triển của Việt Nam về dài hạn. Ngoài đầu tư cho nghiên cứu - triển khai trong các Viện nghiên cứu, trường đại học thì đầu tư cho nghiên cứu - triển khai trong các doanh nghiệp giữ vai trò rất quan trọng hiện nay. Các nghiên cứu trên thế giới cũng như ở Việt Nam đều khẳng định vai trò quan trọng của việc đầu tư cho nghiên cứu - triển khai trong doanh nghiệp. Hơn nữa, sau một giai đoạn dài tăng trưởng dựa vào chiều rộng, Việt Nam cần phải thay đổi mô hình tăng trưởng của mình. Theo báo cáo chỉ số năng lực cạnh tranh toàn cầu do WEF công bố thì năm 2009, Việt Nam đứng thứ 75/133 và về chỉ số ứng dụng KH-CN trong các doanh nghiệp Việt Nam từ nhiều năm nay luôn đứng ở tốp cuối cùng, năng lực công nghệ và khả năng sáng tạo công nghệ của Việt Nam rất thấp. Đây chính là rào cản ảnh hưởng không nhỏ đến việc nâng cao năng lực cạnh tranh quốc gia nói chung và của các doanh nghiệp Việt Nam nói riêng.

Trong quá trình phát triển, nếu doanh nghiệp nào quan tâm đến phát triển KH-CN sẽ góp phần tạo ra năng suất lao động cao hơn, chất lượng hàng hóa tốt hơn, giá thành hàng hóa rẻ hơn, đồng thời đáp ứng nhanh chóng, đa dạng nhu cầu của thị trường. Theo tính toán của các nhà khoa học, nếu nước nào đầu tư cho KH-CN khoảng 1 - 2% GDP thì KH-CN của nước đó đóng góp cho nền KT - XH khoảng 30 - 40% GDP. Còn nếu nước nào đầu tư cho KH-CN trên 3% GDP thì KH-CN đóng góp cho nền KT - XH trên 80% GDP [71], nghĩa là hầu hết các sản phẩm của xã hội đều mang hàm lượng chất xám cao và chính là kết quả của nền kinh tế tri thức mang lại.

Ở Việt Nam trong những năm vừa qua, Nhà nước đầu tư cho KH-CN còn thấp, khoảng 2% tổng chi ngân sách, nghĩa là khoảng 0,5 - 0,6% GDP. Còn các doanh nghiệp Việt Nam, đa số đều là doanh nghiệp nhỏ và vừa, năng lực tài chính yếu, khả năng đầu tư nghiên cứu khoa học và đổi mới công nghệ còn hạn chế. Phần lớn các doanh nghiệp chỉ sản xuất - kinh doanh một vài loại sản phẩm theo chu trình